

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisionis LX. Ad Decembris secundum Casum. Argumentum. Examinatur, quæ licentia sit necessaria, pro exponenda Sacra Eucharistia, causa publicæ orationis 40. horarum? Item pro eadem extra Ecclesiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

alioqui non esset finis divortiorum) proit maritus, si mulier sit ebriosa. Sanchez de Matrimon. lib. 10. disp. 18. n. 18. A publicis officiis ebrii, & ebriosi sunt removendi. Ripa in l. Generaliter n. 73. C. de revoc. donat. Et Clerici si sint ebriosi, possunt declarari irregulares. Nic. Plovius de Irregul. n. 2. Et delicta si committant, non sunt immunes à punitione; immo severius plectuntur. Caball. Refol. Criminal. Centur. 3. cas. 297. num. 8. & 9. Sacerdos verò ebriosus potest suspendi ab officio, & beneficio. Diaz. in Praxi cap. 80. Menochius de Arbitr. cas. 404. Bellosus de Penit. Cleric. §. 15. n. 2. Immo si ebrius non præmissa digestionem celebraverit, est beneficio privandus. cap. Si confiterit. ubi Abb. num. 1. de Acusat. Quod si ebrii animam sint exhalaturi, & exhalant, privari debent tum Sacro Viatico, tum Ecclesiastica sepultura; nisi ebrietas fuisset involuntaria. Gobat in d. Experim. Theol. tract. 4. a num. 195. usque 199.

His prænotatis pro resolutione casus, ad ejus responsum dictum fuit, Sulpitium, ut supra, ebrium effectum dicto die sacro Paschatis Resurrectionis, statim post Sacram Communionem, commisisse sex mortalia peccata. Primum quidem ebrietatis, quæ cum non posset excusari ab inadvertentia, quia erat deditus huic vitio, & ab amico ebrioso invitatus, poterat, immo debebat, prævidere periculum; fuit culpa mortalis ex doctrina S. Thomæ 2. 2. q. 150. art. 2. & aliis deductis in primo præmissis. Secundum peccatum fuit Sacrilegii, siquidem sacrilegium est rei sacræ violatio, & irreverentia. Idem Angel. Doctor 2. 2. q. 99. art. 1. & omni irreverentia maximè pendeat ab estimatione hominum. S. Thom. 2. 2. q. 130. art. 1. & 2. & omnes homines, etsi bibaces, æstiment magnam irreverentiam committi in Sacramentum; si nimis potationibus vacent, quod illud sumpserint. Gobat in Quinario tract. 5. cap. 47. num. 1. prout verè eam committunt etiam ob periculum vomitus, sequitur, Sulpitium factum esse reum sacrilegii. Tertium fuit violatio præcepti tertii Decalogi de sanctificando festo, licet enim communior sit opinio, quod qui peccat in die festo, non committat duo peccata, Bonacina de Tertio Præcepto Decalogi disp. 6. 17 punct. 2. num. 3. nihilominus cum sit dies non solum festus, sed summæ festivitatis Resurrectionis Dominicæ; in quo omnes fideles majori pietate cum volunt, Ecclesias frequentant, & verbum Dei audiunt; excusari non potest Sulpitius à profanatione per enormem ebrietatem; tanquam actionem læviam virtutis Religionis, juxta doctrinam S. Thom. 2. 2. q. 122. art. 4. Emin. Card. de Lugo tract. de Penit. disp. 16. num. 515. ubi plurimos Theologos cumulat; & n. 517. ubi dat exemplum diei Veneris sancti, si in eo committatur grave peccatum. Novissimè Eminentiiss. Card. de Lauræa in 4. sent. tom. 2. disp. 21. eod. tract. de Peniten. num. 261. & 262. ubi SS. Patrum auctoritates allegat. Quartum peccatum fuit subtractio prandii facta uxori, & filio, contra quartum Decalogi præceptum; cujus vigore maritus tenetur alere uxorem, & filios sub obligatione peccati mortalis. Bonac. in Quart. Decal. præcept. disp. 6. punct. 7. num. 3. Idè Surdus de alimentis tit. 1. quæst. 32. quod enim consumpsit portando in taberna, fuisse satis ad prandendum domi cum conjuge, & filiis, à quibus famelicis expectabatur. Quintum fuit peccatum scandali generalis, quo ex suo pessimo exemplo potuit alios movere ad frequentandam tabernam, etiam die sacro Paschatis, post sulpitium

ceptam Sacram Communionem; quod quidem est peccatum mortale, etsi ipse Sulpitius non intendat præbere aliis occasionem spiritualis ruinæ. Bonacina de Peccatis disp. 2. quæst. 4. punct. 2. §. Unic. n. 6. Volpi Moral. resolut. 174. num. 7. præterquam quod movet conjugem ipsam ad impatientiam, & provocat ad convitia, maledictiones, & imprecationes. Sextum tandem peccatum est ob conscientiam erroneam; practice enim loquendo bibones, & sacris Bacchi addicti apprehendunt esse peccatum mortale immorari in taberna, quo die cælestem panem sumpserunt; & excedere in bibendo usque ad privationem rationis; ut testatur Gobat in Quinario tract. 5. cap. 46. num. 2. & cap. 47. num. 1. Idcirco cum Sulpitius se inebriaverit, reclamante conscientia, ex hoc etiam motivo sit reus culpæ mortalis ex doctrina Sanchezii in Decalog. lib. 1. cap. 21. & Tamburin, in Opusculo de Exped. Confess. lib. 2. cap. 1. §. 15. Et ex ejusdem Gobati d. tract. 5. cap. 46. & cap. 47.

Gratiosum exemplum narrat P. Cafalichius in suis Argutijs Moralib. Cent. 1. Decad. 3. Arg. 8. de quodam ebrio, quem vino, somnoque sepultum, ejus Uxor alligavit in Syndone tanquam mortuum; & digesto vino, ab ea sibi dictum fuit, vovisse, si resurgeret, quod à vino penitus abstineret; idque ille credens, votum ratificavit; & sic se emendavit.

DECISIONIS LX.

Ad Decembris Casum secundum.

ARGUMENTUM.

Examinatur, quæ licentia sit necessaria, pro exponenda Sacra EUCHARISTIA, causa publicæ Orationis 40. horarum? Item pro eadem extra Ecclesiam processionally deferenda? Uterius in quibus Ecclesiis, & qua veneratione sit aservanda? Agitur de Solemnitate festivitatis Corporis CHRISTI, & de Processionibus in ejus Octava concessis. Referuntur Indulgentiæ à Summis Pontificibus concessæ pro eadem Solemnitate, necnon, Confratribus SS. Sacramenti. Tandem discutitur grave dubium, an Confratres, qui non sunt in gratia, sed præstant obsequia præscripta in honorem Venerabilis Sacramenti, lucrentur aliquas ex prædictis Indulgentiis?

SUMMARIUM.

- 1 Eucharistia aservata in templis etiam in primitiva Ecclesia.
- 2 Eucharistia servatur in Ecclesiis Parochialibus tum ad adorationem; tum ad providam delationem ad infirmos.
- 3 Regulares quo jure servent Eucharistiam in eorum Ecclesiis?
- 4 Eucharistia aservari non potest in Ecclesiis non Parochialibus, & non Regularibus.
- 5 Eucharistia servari potest in Ecclesia non Parochiali de licentia Ordinarii ex justa causa.
- 6 Tabernaculum pro Eucharistia olim cujus materia, ac forma esset?

7 Tabernaculum

- 7 Tabernaculum quomodo ornandum pro Sacra Eucharistia?
- 8 Ciboria apud antiquos quid essent?
- 9 Eucharistia expositio absque Episcopi licentia à nemine fieri potest.
- 10 Canonici Veronenses exempti ab illo Episcopo non possunt exponere Sacram Eucharistiam absque ejus licentia.
- 11 Causa publica, quae sint, pro exponenda Sacra Eucharistia?
- 12 Regulares non possunt facere expositionem Eucharistiae pro oratione quadraginta horarum absque Episcopi licentia.
- 13 Regulares non possunt permittere, ut Sacerdotes exteri celebrent in eorum Ecclesiis absque licentia Episcopi.
- 14 Regulares sunt ministri Episcopi in vinea Domini, & pendent ab eo in cultura animarum.
- 15 Synodales Constitutiones solent prohibere expositionem Eucharistiae absque licentia Episcopi.
- 16 Regularibus cur olim prohibebatur Missas solemnes cantare?
- 17 Decretorum S. Cong. Card. vis.
- 18 Licentia tacita Episcopi praeservat ejus jura Episcopalia.
- 19 Eucharistia expositio concessa Regularibus, dum visitantur ab eorum Superioribus.
- 20 Eucharistia exponi potest in omnibus Ecclesiis Collegiatis per octavam festivitatis Corporis Christi, dum divina officia peraguntur.
- 21 Processio in die Solemnitatis Corporis Christi facienda est ab Episcopis; & eo impedito à prima Dignitate Ecclesiae Cathedralis: extra civitatem vero à Sacerdote digniori loci.
- 22 Regulares omnes accedere debent ad Processionem in die Solemnitatis Corporis Christi.
- 23 Processio cum Eucharistia fieri potest infra octavam festivitatis Corporis Christi ab omnibus Ecclesiis, sed juxta consuetudinem.
- 24 Manutentio datur circa dies, & vias faciendi Processiones.
- 25 Patavii ab anno 1666. citra sublatus abusus deferendi Sacram Eucharistiam in Processione ser. 5. & ser. 6. majoris Hebdomadae.
- 26 Processio cum Eucharistia in Missa ser. 5. & ser. 6. majoris Hebdomadae non vadit extra Ecclesiam.
- 27 Processio cum Eucharistia fit semel in mense, ubi sunt ejusdem Confraternitates institutae.
- 28 Indulgentia concessa Archiconfraternitati SS. Corporis Christi in Ecclesia S. Mariae supra Minervam de Urbe, sunt communes omnibus consimilibus Confraternitatibus ubique erectis de licentia Ordinarii.
- 29 Indulgentia concessa per Paulum Papam V. Confraternitatibus SS. Sacramenti.
- 30 Indulgentia ab aliis Summis Pontificibus concessa iisdem Confratribus SS. Sacramenti.
- 31 Indulgentia concessa Confratribus SS. Sacramenti, illud associantibus in Processione, vel dum deferretur ad infirmos, an lucrentur ab existentibus in peccato mortali? Quando? & Quomodo? num. 33.
- 32 Remissio poenae est incompatibilis cum culpa mortali.
- 34 Angelicam Salutationem recitantes in man-

meridie, & vespere consequuntur Indulgentiam.

- 35 Indulgentia reviviscit ablato obice peccati.
- 36 Parochi debent docere plebem, ut sciat elicere actus contritionis.
- 37 Parochi debent enunciare Indulgentias populo, dum deferunt SS. Eucharistiam infirmis.

CASUS SECUNDUS.

Quia saepe videmus, non solum in Ecclesiis Parochialibus, sed etiam in illis Regularium, necnon Confraternitatibus, in quibus asservatur SS. Eucharistia; expositionem solemnem ejusdem fieri, multis cum luminibus, pompa, & apparatu, pro Oratione quadraginta horarum; necnon extra Ecclesias processionaliter deferri. Queritur, ad haec peragenda, à quo sit requirenda licentia, & obtinenda facultas?

Pro responsione, tria sunt distinguenda circa Sanctissimam Eucharistiam. Ejus Asservatio. Ejus Expositio. Et ejus in Processione Delatio.

Circa Asservationem Sanctissimae Eucharistiae in Ecclesiis; sciendum est, eam fuisse in usu etiam in primitiva Ecclesia, in qua asservabatur, ut promptè haberi posset ad communicandos infirmos, & ad praebendum iisdem Sacram Viaticum in articulo mortis, ut pluribus Sanctorum Patrum, & Conciliorum testimoniis probant Casalius de Veterib. Sacris Christian. Ritib. cap. 13. Emin. Card. Bona Rerum Liturgic. lib. 2. c. 17. num. 6. & novissimè Jo. Mabillon. De Liturgia Gallicana lib. 1. cap. 9. à n. 9. & seqq. & habemus textum in cap. Presbyt. 93. De Consecrat. dist. 3. ubi dicitur: Presbyter Eucharistiam semper habeat paratam, ut quando quis infirmatus fuerit, statim eum communicet, ne sine communionem moriatur. Et in cap. 3. De Offic. Archipresb. ubi praecipitur Archipresbytero, curare: Ut in Sacario Eucharistia Christi propter infirmos non desit. Ex quibus apparet, Sanctissimam Eucharistiam asservari in Ecclesiis Parochialibus, tum ad adorationem, contra Lutheranorum errorem, asservientium non esse realiter Christi Corpus in Sacra Eucharistia, nisi cum à Christianis sumitur, ut observat Casalius in cit. cap. 13. in princ. tum ad providam delationem ad infirmos, ne sine Sacro Viatico ex hac vita decedant, ut saepe contingeret, nisi communicati possent, pravia celebratione Missae: qua de causa etiam Regulares utriusque sexus asservant in suis templis hoc Venerabile Sacramentum, ut scilicet praesto illud habere possint ad communicandos suos Religiosos infirmos, degentes in Monasteriis, ut autumat Bordonus Var. resol. part. 1. resol. 20. num. 29. cui favet doctrina Nicolii in Lucubrationib. Canon. lib. 3. tit. 41. num. 25. advertentis, non posse asservari Sacram Eucharistiam à Regularibus in Ecclesiis suorum Conventuum, in quibus moratur unus tantum eorum: quamvis alia etiam videatur ratio, propter quam Regulares asservant sacrum Christi Corpus, scilicet ex privilegio Apostolico. Cum enim Summi Pontifices concesserint iisdem Regularibus, ut possint administrare fidelibus Sacramenta Poenitentiae, & Eucharistiae in eorum Ecclesiis, ut dictum est supra in secundo casu Mensis Maji hujus anni Decis. 24. per consequens impertiti sunt ipsis facultatem habendi continuo Venerabile hoc Sacramentum. Naldus in verb. Euchar. num. 19. Igitur exceptis Parochialibus, & Regularium Ecclesiis; non licet aliis

- 4 aliis asservere Sacram Eucharistiam, siue sint Ecclesie Confraternitatum. Genuens. in *praxi Cur. Archiep. Neapol. cap. 10.* siue sint Tertiariatum, quæ non habent Clausuram, neque faciunt tria vota solemnia Religionis. Gavant. in *Man. Episc. verb. Eucharistia n. 7.* & Barbosa in *Decis. Apost. eod. verb. n. 14.* nisi ad hoc obtineant legitimam licentiam, quam à sola Sede Apostolica esse concedendam vult Genuens. d. cap. 100. etsi etiam ab Ordinario, iusta subsistente causa, posse elargiri scribat Pax Jordan. tom. 2. lib. 7. tit. 11. num. 17.

Potest in supradictis Ecclesiis, in quibus licet asseruatur Sacra Eucharistia; construi debet nobile Tabernaculum, super Altare majori, in quo ipsum Venerabile Sacramentum, semota quacunque alia reliquia, recondatur; quod quidem Tabernaculum antiquitus conficiebatur ex argento, vel auro in forma Columbe, ut pluribus testimoniis probat

- 6 Mabillon. d. lib. 1. cap. 9. n. 14. & seqq. Deinde fieri cepit ex lignis inauratis, ac deinceps ex lapidibus pretiosis, ut pluribus ab hinc annis apud nos mos est, quod quidem Conopæo albo foris est cooperiendum; intus verò semper panno serico debet esse vestitum, cum Corporali mundo, super quo stant Pixides argenteæ inauratæ, non autem ex ebore; & tantæ amplitudinis debet esse Tabernaculum prædictum, ut saltem duæ Pixides, necnon cum opus

- 7 fuerit Ostensorium sphericum intus continere valeat. Ostiolum erit ita patens, ut Pyxides facile offerri, & inferri possint, & clavi, eaque aurata, ab extra obserabitur; atque in ipso Sacra Christi Domini, vulneratum pectus exhibentis, vel alia pia Imago depicta erit. Velo coloris albi semper Pyxides vestientur, & clavis prædicta apud Rectorem Ecclesie semper stabit, ut docent Gavant. d. *Verb. Eucharistia à n. 4. usque ad n. 13.* ubi quod semper ante Eucharistiam lampas ardebit, Nicol. eod. verb. n. 20. & Castal. in *Praxi Ceremon. lib. 2. sect. 1. cap. 1. à num. 6. & seqq.* ubi num. 10. subdit, quod supra ipsum Altare appendatur umbraculum, quod Baldachinum vocant; formæ quadratæ, cooperiens Altare, & ipsius Altaris Scabellum, seu supremum gradum, coloris temporis convenientis; quo non erit opus, ubi adest Ciborium ex lapide, vel marmore confectum. Apud antiquos Ciboria erant turratæ, adiculæ quatuor minimè columnis innixæ, quæ adiculæ Altare tegebant. Mabillon. d. lib. 1. cap. 8. num. 8. & Hierolex. Macri in *Verb. Ciborium.*

Circa Expositionem Sanctissimæ Eucharistie sciendum est, ita pendere ab auctoritate, & officio Episcopi, cuius est Sacrorum omnium, & præcipue

- 9 Venerabilis hujus Sacramenti curam agere; ut absque ejus licentia nemini liceat, siue Sæculari, siue Regulari illam publicè adorandam exponere; ea ratione quia talis expositio cum fiat ad convocandum populum, ut eret, spectat ad Episcopum publicas orationes indicere, & populum ad orandum convocare; ut docent Canonistæ, inter quos Abbas, in cap. *Dilectus* num. 4. vers. *Undecimo.* De Offic. Ordinar. Emlyn. Card. de Lauræa in *Epitome Canonum Verb. Episcopi Jurisdictio.* & jura in sua *Diecepsi col. 2. vers. Episcopus in Dicepsi.* & Bauldry in *Manuali Sacrar. Ceremon. part. 4. cap. 16. art. 11. in princ.* Hinc pluries decrevit Sacra Congregatio tum Episcoporum, & Regularium, tum S. Rituum, quod Non liceat Regularibus, etiam in eorum propriis Ecclesiis, Sanctissimum Eucharistia Sacramentum publicè adorandum exponere, nisi ex causa publica, quæ probata sit

ab Ordinario, à quo licentia concedatur, ut passim testantur Doctores, ac Summistæ tam Sæculares, quam Regulares. Lezana in *Summa tom. 2. cap. 1. n. 26.* & tom. 3. *Verb. Eucharistia* quo ad Regulares. n. 24. Lantusca in *Theatro Regular. eod. Verb. n. 1.* Barbosa in *Apostol. Decis. Verb. Euchar. n. 6.* & in *Verb. Regulares, quo ad Sacramenta collect. 636. n. 3.* Gavantus in *Manuali Episc. eod. Verb. Eucharistia n. 3.* In *Verb. Oratio publica n. 1.* & n. 19. & in *Verb. Regularium jura sub Episcopis n. 19.* Nicolius in *Floresculis d. Verb. n. 22.* & 24. ubi idem ait, esse prohibitum in Ecclesiis Confraternitatum; quod etiam notat Pax Jordanus tom. 1. lib. 3. tit. 3. n. 15. & d. tom. 2. lib. 7. tit. 11. n. 18. Pignatellus tom. 4. *Consult. 84.* Et Synodus Barbeina *De Sanctissima Euchar. Sacram. cap. 9. n. 15.* & ibi Decretum Sacræ Congregationis Episc. & Regular. in *Una Dertonen. 13. Martii 1647.* Quod adeo verum est, ut Anno 1673. prætendentibus DD. Canoniceis 10 Veronensibus, tamquam exemptis ab illo Episcopo, posse absque ejus licentia, pro Oratione quadraginta horarum exponere in eorum Ecclesia Cathedrali Sanctissimam Eucharistiam; Eminentiiss. & Reverendiss. D. D. Cardinalis Delphinus Patriarcha Aquilejens. ita sententiavit: *Vigesimo. Quod Expositio Quadraginta horarum in Cathedrali sit in dispositione solius Episcopi:* quæ Sententia fuit à Summo Pontifice Clemente Decimo confirmata, & typis impressa. Inter causas autem publicas recensentur bellum, pestis, fames ac omne aliud flagellum Divinæ Justitiæ. Barbosa in *Collect. DD. ad cap. Certum est. De 11 Consecrat. dist. 1.* necnon gravitas infirmitas ipsius Episcopi Diocesani, quo ægrotante, mandat *Ceremon. Episcop. pag. 302. vers. Et quia solitum est.* & c. quod Canonice exponant Sanctissimum Sacramentum, ut populus oret pro sui Pastoris spirituali, & corporali salute. Castald. in *Praxi Ceremon. lib. 1. sect. 8. cap. 12. n. 1.* Quod si quæ alia persona nobilis infirmetur, & petat hoc orationis auxilium, exponitur Eucharistia in ostiolo Tabernaculi, in Pyxide velata cum luminibus convenientibus, & assistentia unius, aut plurium Sacerdotum. Gavant. *dict. V. b. Eucharistia num. 54.* Lantusca eod. *Verbo num. 2.* Ad ad benedicendum aërem, contra grandinem prohibitum est, Sacram Eucharistiam exponere in valvis Ecclesie. Gavant. *ibid. num. 14.*

Igitur de Jure constat, neque Regulares, neque Confratres posse in eorum Ecclesiis exponere Sanctissimam Eucharistiam pro oratione quadraginta horarum, in quavis publica necessitate, famis, pestis, belli, aut similibus flagellorum, absque licentia Episcopi Diocesani, ad quem tantummodo tamquam Pastorem spectat excitare, vocare, & inducere populum sibi subiectum ad suscipiendos actus Pœnitentiæ, inter quos numeratur Oratio. Belletus (& ibi Suarez) *Disquisit. Cleric. part. 1. De favor. Cler. Reali §. 2. num. 20.*

Neque subsistunt rationes congestæ à quodam Patre Brunone pro contraria opinione relatæ à Diana Coordinato tom. 7. rr. 1. resol. 31. desumptæ ex eodem inordinato part. 1. tract. 2. resol. 5. Videlicet Prima, quod Ecclesia Regularium exempta sunt à Jurisdictione Episcopi, qui in eis nullam potest functionem absque eorum assensu exercere; cap. *Luminoso. 18. q. 2.* Nam, hæc exemptio multas patitur exceptiones, de quibus Tamburini de *Jure Abbas. tom. 1. disp. 15. quest. 2.* & Barbosa de *Off. & Potest. Episc. alleg. 105.* procedit enim quo ad eorum personas circa statum, & vitam Regularem; sed non comprehendit ea, quæ concernunt regimen spirituale populi, nec concedit

cedit Regularibus id, quod ex officio spectat ad Episcopum, quale est publicas Orationes, & supplicationes indicare. Secunda, quod Prelatus Regularis pollet in sua Ecclesia Ordinis, ac Jurisdictionis, & Superioritatis potestate: & sicut potest conficere Eucharistiam, & concedere aliis licentiam eam ibi conficiendi, ita potest eam pro publicis Orationibus exponere. Quia respondetur, falsam esse consequentiam, & illationem; nam conficere est ordinis Sacerdotalis, dare aliis licentiam ibi conficiendi, est Jurisdictionis localis pro illa Ecclesia: sed exponere Eucharistiam pro publicis supplicationibus est Jurisdictionis Episcopalis, & superioritatis in populum; cujus expertes sunt Regulares. Præterquam quod non est verum, quod ipsi in suis Ecclesiis possint licentiam concedere cuicumque Sacerdoti conficiendi Eucharistiam, quia id spectat ad Episcopum. Pax Jordan. tom. 2. lib. 7. tit. 14. num. 188. vigore Concilii Trid. sess. 22. in Decreto De servan. & vitan. in Celebr. Missar. in quodatur facultas Episcopis tamquam Sedis Apostolicæ Delegatis, quicquid sibi bene visum fuerit ordinandi, ac prohibendi circa Sacrificium, & Sacramentum Altaris, & quacunque alia, que huc pertinere visa fuerint (qualis certe est expositio Eucharistiæ pro publica Oratione) quod quidem Decretum Concilii Trid. afficit Superiores Regulares, & eorum Ecclesias. Fagnan. in cap. Grave, num. 46. De Offic. Ordin. Et Pignatell. qui DD. cumulat tom. 8. consult. 42. num. 4. §. 6. Non obstat Tertia, quod expositio Eucharistiæ, (ut prosequitur idem P. Bruno apud Dianam) non videtur pendere ab Episcopo, non ratione sui, quia non est ordinis Episcopalis, non ratione loci, seu Ecclesiarum, nam sunt exemptæ, non ratione populi, qui libere confluit ad eas pro divinis officiis, ad audiendas predicationes, recipienda Sacramenta, prosequendas Processiones, Confraternitates, Funeralia, ac etiam emittendi vota in manibus Prælati Regularis, si sit populus ex tertio ordine. Respondetur enim hæc omnia licere Regularibus, tamquam sibi à Sede Apostolica specialiter concessa; sed dependent ab Episcopo, à quo & benedictionem pro Prædicando Verbo Dei, & approbationem pro Sacramento Pœnitentiæ ministrando recipere debent; ea ratione, quia sunt ministri ejusdem Episcopi, & operarii in vinea Domini, subordinati eidem Episcopo, qui est Præfectus, & Custos major vineæ; & ideo in his tamquam subditi, & inferiores debent habere dependentiam ab Episcopo; ut docet advertit Emin. Cardinalis de Luca in Theatro veritatis in tit. de Præmin. disc. 10. n. 5. Idcirco non valet illatio ex functionibus per P. Brunonem enarratis ad publicam Orationem 40. horarum; quia illæ sunt specialiter concessæ; hæc non est concessa, immò est specialiter prohibita; tamquam functio gravis, innixa publicæ causæ, cujus cognitio, & determinatio reservata est Pastori totius populi scilicet Episcopo, cui cura populi est demandata, non autem Regularibus. Quarta non obstat (quod idem P. Bruno sumit in argumentum) exemplum Canonice Ecclesie Cathedralis exemptæ; qui (ut asserit) ad libitum exponunt Sanctissimam Eucharistiam pro publica Oratione sine licentia Episcopi: inde deducens, quod Ecclesia Regularium non minus sunt exemptæ à Jurisdictione Episcopi, quam Ecclesia Canonice. Nam, & ad hoc respondetur, suppositum exemplum esse falsum, ut constat tum ex sententia prudentissimi, ac sapientissimi D. Cardinalis Delphini contra DD. Canonicos Veronenses exemptos su-

pra relata; tum ex pluribus prohibitionibus Synodalibus Diœcesanis, ac Provincialibus S. Caroli; 15 de quibus Gavant. d. verb. Oratio publica num. 1. & n. 19. Item alterius Prælati de Lacabra, cujus Diœcesim tacet Diana Coord. d. resol. 31. qui ponit Decretum Synodale prohibens cuicumque dictam expositionem anno 1651. Ac etiam Decretum Eminentiss. Cardin. Barberini, illam fieri à quocunque vetantis tamquam Ordinarii Pastoris. in illa Diœcesi anno 1685. in supradit. tit. De Sanctiss. Eucharist. Sacram. num. 15. cap. 9. & ratio est aperta, ac manifesta contra quoscunque exemptos; siquidem locus quidem est exemptus, sed non est exemptus populus, neque est permilla hæc functio publicæ Orationis, concernentis immediatè gubernium, & curam spiritualem totius populi. Quapropter exempti sive Canonici, sive Regulares possunt facere in suis Ecclesiis functiones illas sacras, quæ sunt eis permittæ; sed non sunt eis permittæ publicæ orationes cum populi convocatione, quia ut dictum est, spectant ad Officium Pastoris ejusdem populi; immò fuerunt prohibita non ratione loci; sed ratione rei, & personarum spectantium ad Episcopum. Idem Emin. Card. de Luca De Jurisdictione disc. 6. n. 8. & disc. 31. num. 7. ubi pluribus insitit, demonstrando in his Privilegia Regularium nullius esse operationis. Hinc est, quod in cap. Interdicimus 16. qu. 1. cum olim inter cetera prohibitum esset Abbatibus, & Monachis 16 Missas publicas cantare; per publicas Missas esse intelligendas publicas supplicationes, & orationes ad Deum cum populi concursu, tamquam ad solum Episcopum spectantes docet Calderin. cons. 6. n. 2. De Religiosis domib. Quinta ratio, quam subiungit P. Bruno Decreta Synodalia Episcoporum, prohibentium expositionem SS. Eucharistiæ absque eorum licentia, non obligare Regulares, neque Decreta SS. Congregationum Eminentiss. Cardinalium super S. Ritibus, vel super Episcop. & Regularibus eosdem non afficere, portat in fronte nimiam erubescantiam; nam nimis distat ab obedientie virtute, quam omnes Religiosi ordines profitentur Apostolicæ Sedi, & Sacrat. Congreg. Eminentiss. Cardinalium Decretis; de quorum vi, & auctoritate testantur Roderic. qq. Regular. tract. 1. 17 quæst. 11. art. 2. Coton. lib. 3. Controv. 8. n. 50. Ad den. ad Burattum dec. 469. n. 21. & Lezana in summ. tom. 3. Verb. Sacra Congregatio. Tandem Ultima, quod Decretis S. Congregationis de hac Expositionis prohibitionem, non sint in usu, & quod Regulares illam faciant sine licentia Episcoporum, iisdem scientibus, & tacentibus, ut ait etiam Bordon. d. p. 1. Refol. 20 n. 29. & Diana Coordin. d. Ref. 31. in fine, nihil derogat auctoritati Episcopali, tum quia eidem derogari non potest per Regulares in his, quæ sunt propria Pastoralis Officii, tamen etiam quia Episcopi, qui vident, & tacent, censentur eisdem Regularibus dare tacitam licentiam; quæ sufficit pro tuendis iuribus Episcopalibus, cum eadem sit virtus taciti cum 18 expresse. Emin. Card. Tuschus litt. T. concl. 7. n. 13. Barbosa Axiom. 218. num. 6.

Inficiandum tamen non est in uno casu esse licitum Regularibus exponere Sacram Eucharistiam pro oratione 40. horarum ex speciali concessione iisdem facta per Summum Pontificem Paulum V. in Bulla incipien. Romanus Pontifex. die 23. Maji, 1606. in Bullario la XXI. videlicet, cum ipforum Regularium Superior in Visitationibus generalibus eam expo- 19 ni decreverit, coram qua Religiosi duarum saltem horarum

horarum spatio, in diverso tempore, orantes juxta mentem ejusdem Pontificis, acquirunt Indulgentiam plenariam. Sed hæc dicenda est expositio potius privata, quam publica, cum ad illam non vocetur populus, neque ad illum extendatur Indulgentia; sed solummodo ad ipsos Religiosos.

Alter demum est casus permixtæ expositionis Venerabilis Sacramenti singulis Ecclesiis Collegiatis, nempe per totam Octavam Solemnitatis ejusdem ex præscripto *Ceremonialis Episcop. cap. 33.* in quo ordinatur, Sacram Eucharistiam in Altari exponi, dum officia Divina peraguntur, ad honorem tanti Mysterii, ad excitandam devotionem populorum, & ad lucrandas Indulgentias intervenientibus per Summos Pontifices concessas, singulis diebus prædictæ Octavæ, de quibus infra. Et hæc de Expositione.

Circa verò Delationem Sanctissimæ Eucharistiæ in Processione tria tempora sunt distinguenda; quæ sunt: Prima festiva dies solemnaris Corporis Christi; dies infra Octavam ejusdem Solemnitatis; & alii dies infra annum. In prima die festivitatis Corporis Christi solemniter Processio in quacunque Ecclesia Cathedrali est facienda ab ipso Episcopo, si non sit impeditus, sin minus à prima Dignitate Sanctissimæ Eucharistiæ est deferenda juxta *Ceremoniale Episcop. d. p. 2. cap. 33.* In Oppidis verò, & aliis Terris à Sacerdote seculari digniori ejusdem loci. Barbof. *Decis. Apostol. collect. 335. num. 9. & 10.* Nicolius in *Floresc. verb. Eucharist. num. 25. & 26.* Pax Jord. *d. lib. 3. tit. 3. num. 9.* Bauldy de *Sacris Cerem. part. 4. cap. 16. art. 3. & art. 4.* & Castaldus in *Praxi Cerem. lib. 2. sect. 10. cap. 2. & 3.* Et quemadmodum omnes Regulares, etiam Monachi ad publicas Processiones per Episcopum vocati accedere tenentur ex Concil. Trid. *sess. 25. de Regular. cap. 13.* Gavant. in *Manuali Episcoporum. verb. Processio num. 7.* Tamburin. de *Jure Abbat. tom. 1. disp. 24. quest. 8.* ita multo magis convenire debent ad Processionem prædictam Sanctissimi Sacramenti, ut circa Monachos Cassinenses decreville Sacram Congregationem Sacrorum rituum die 10. Junii 1602. & die 30. Julii 1616. testatur idem Tamburin. *d. quest. 8. num. 6.* Lauretus de Franchis *part. 1. num. 24.* & ibi adden. Lantusca in *verb. Processio. Lezana in Summa tom. 1. cap. 9. num. 47.* Barbof. *decis. Apost. Collectan. 299. Collectan. 609 & Collectan. 644.* & novissimè Quartus in *tractatu de Processionibus. sect. 3. punct. 1. Quest. 2.* & de hoc non est controversia juxta observantiam, & inveteratam consuetudinem, qua omnes Regulares Canonici, Monachi, & Mendicantes in Civitatibus degentes (exceptis Theatinis, Barnabitis, & Jesuitis speciali indulto Pontificio exemptis) Gavant. *verb. Processio in addit. num. 9.* & Adden. ad Lauretum de Franchis *par. 1. num. 61.* accedunt in festiva prima die Solemnitatis Corporis Christi ad ejus Processionem, quam sola Ecclesia Cathedralis, vel Ecclesia Matrix ea die facere debet privative ad quoscunque alios, ut notat Pax Jordan. *tom. 2. lib. 1. tit. 2. n. 51. & n. 60.*

In diebus verò infra Octavam ejusdem Solemnitatis Corporis Christi, licitum est omnibus Ecclesiis, in quibus jugiter servatur Sanctissima Eucharistia, eam extra deferre in Processione cum solemnibus apparatu, juxta concessionem factam à Papa Gregorio XIII. per Bullam incipien. *Cum interdum. die 11. Martii 1573. in ordine la X.* Quod tamen est intelligendum, servata consuetudine loci, nec cau-

sentur scandala, vel confusiones in ducendis iisdem Processionibus, adeò ut quilibet debeat manuteneri in sua possessione, vel quasi circa diem, & vias faciendi Processionem prædictam, in qua reperitur, privative quo ad quoscunque alios, ut ex pluribus Decretis Sacre Congregationis advertit Pax Jordanus *d. tom. 2. lib. 1. tit. 2. n. 50. & n. 62. & 63.* Barbof. in *Decis. Apostol. verb. Processio. Collect. 697. num. 20. & 21.* Et novissimè Pignatellus *tom. 4. Consult. 99. num. 3. & 4.* Hic Patavii usque ad annum 1666. invaluit abusus faciendi Processiones solennes cum Sacratissimo Christi Corpore ab Ecclesia Cathedrali feria sexta majoris Hebdomadæ, & ab aliis Ecclesiis Parochialibus, tum eadem feria sexta, tum feria quinta præcedenti, quem abusum nominavit præd. Pax Jordan. *d. lib. 1. tit. 2. num. 81.* sed ab eo anno citra, communi consensu, cessatum est à dictis Processionibus, & statutum, eas celebrari infra Octavam Corporis Christi; ita ut ipsa festiva prima dies solemnitatis habeatur solemniter Processio juxta solitum in Ecclesia Cathedrali; reliquis verò sex diebus illius Octavæ celebretur in una ex Ecclesiis Parochialibus per turnum durantem per quadriennium; & sic præstatum ad majorem Dei gloriam, cum minori gravamine Ecclesiarum, quæ impensas non faciunt nisi omni quarto anno, cum ampliori pompa, & apparatu ob excitatam devotionem Parochianorum in suo quadriennio, & ob numerositatem populi concurrentis ad unicam ipsam Processionem, quæ fit post Vesperas decantatas, & ante noctem ad præscriptum Decretorum Sacre Congregationis, de quibus Barbof. *d. Collect. 607. num. 12.* & Pax Jordanus *d. lib. 1. tit. 2. num. 80.*

In aliis verò diebus infra annum duo dantur casus concessæ delationis Sanctissimæ Eucharistiæ in Processione. Unus est, feria quinta majoris hebdomadæ; dum finita Missa solemniter Sacrum Christi Corpus deferatur à celebrante in sepulcrum; & feria sexta sequenti, dum è sepulchro fumiatur Hostia consecrata cum Calice, & processionaliter deferatur ad Altare pro sacrificio illius diei: at in his Processionibus non est exeundum ex Ecclesia, Gavant. in *Man. verb. Eucharistia num. 19.* neque Christi Corpus deferendum est Sacerdotum humeris, sed manibus celebrantis, non obstante quavis contraria consuetudine, juxta Decreta ejusdem S. Rituum Congregationis, de quibus Gavant. in *Rubric. Missal. part. 4. tit. 12. n. 4.* & Barbof. de *Parocho cap. 20. n. 30.* Alter casus est de Ecclesiis, in quibus sunt institutæ Confraternitates Sanctissimi Sacramenti; his enim est Jus faciendi semel in mense Processionem cum Sanctissima Eucharistia, eam deferendo extra Ecclesiam, prout concessum est Archiconfraternitati Sanctissimi Sacramenti in Ecclesia Sanctæ Mariæ supra Minervam in Alma Urbe à Papa Paulo Tertio per suam Bullam incipien. *Dominus noster Jesus Christus. die 30. Novembr. 1539.* cujus privilegis, & Indulgentiis fruuntur omnes Confraternitates ubique ad honorem Sanctissimi Sacramenti canonicè erectæ, videlicet auctoritate Ordinaria Episcopopi, servata forma alterius Bullæ Clementis Papæ Octavi incipien. *Quacunque. diei 7. Decembris 1604.* de qua quidem fructuone, & participatione testatur Barbof. *Decis. Apost. collect. 207. num. 3.* Lauretus de Franchis *par. 1. n. 232. & 234.* ubi ponit Decretum speciale de hac re Sacre Congregationis Indulgentiarum *diei 15. Febr. 1608.* Et Pax Jordanus *tom. 1. lib. 3. tit. 3. n. 17.* ubi de supradicta Processione mentitur.

Et

Et quoniam pretiosa sunt Indulgentia, quas concessit Paulus Papa Quintus eidem Archiconfraternitati Sanctissimi Corporis Christi in Ecclesia Sanctae Mariae supra Minervam de Urbe; in suo Brevis incipien. Cum certis, diei 13. Novembris 1606. quod legitur apud Litorium de Indulgentiis part. 2. cap. 14. num. 98. quae quidem Indulgentia, ut dictum est, extenduntur ad omnes conformes Confraternitates Sanctissimi Sacramenti, ubique auctoritate Ordinaria Episcopi erecta; per antedictum Decretum Sacrae Congreg. Indulgent. diei 15. Februarii 1608. extensum apud eundem Litorium d. c. 14. n. 97. & Lauretum de Franchis de Controv. inter Episc. & Regular. d. part. 1. num. 234. Sed quia non est ita facile RR. Parochis earumdem Indulgentiarum tenorem apud Moralistas reperire; non me piget compendiosè, ac vulgari sermone illas hic inferere ad maiorem certitudinem DD. Parochorum, & ut commodius eas possint explicare suis Plebibus pro ferventiori affectu excitando erga venerabile Sacramentum: hoc autem compendium insitum reperi in Synodo Dioecessana Abbatis Farfensis habita anno 1685. per Eminentiss. & Reverendiss. D. D. Cardinalem Carolum Barberinum Abbatem, & Ordinarium indefessum in sollicitudine Pastoralis ad pag. 554. his verbis:

S O M M A R I O

29 Delle Indulgenze concesse da Papa Paolo Quinto all' Archiconfraternità del Santissimo Sacramento: eretta nella Chiesa di Santa Maria sopra Minerva di Roma; delle quali per Decreto della Sacra Congregazione dell' Indulgenze, approvato dal medesimo Pontefice; godono ancora tutti li fratelli, e Sorelle della Compagnia del Santissimo Sacramento, in qual si voglia luogo eretta con la sola autorità dell' Ordinario; anco senza speciale aggregazione alla medesima Archiconfraternità.

La felice memoria di Papa Paolo V. revocando, & annullando tutte le Indulgenze concedute da Pontefici Predecessori alli Fratelli, e Sorelle della Compagnia del Santissimo Sacramento, concede loro di nuovo.

1 Primieramente Indulgenza Plenaria, e remissione di tutti peccati nel giorno, che ciascuno entrerà in detta Compagnia, e si confesserà e comunicherà.

2 In oltre Indulgenza Plenaria a tutti li Fratelli, e Sorelle, che confessati, & comunicati, devotamente interverranno alla Processione solita farsi ogni anno dalla medesima Compagnia nell' Ottava del Corpus Domini, & accompagnando il Santissimo pregheranno S. D. M. per l' unione de' Principi Christiani, per l' estirpatione dell' Eresie, e per l' Esaltatione della Santa Madre Chiesa.

3 L' istessa Indulgenza conseguiranno anco quelli, che legitimamente impediti non interverranno alla detta Processione; ma in quel giorno si confesseranno, e comunicheranno, e pregheranno DIO come sopra.

4 Concede parimente Indulgenza Plenaria, e remissione di tutti li peccati alli medesimi Confrati, che confessati, e comunicati nel punto della morte invocheranno almeno col cuore il nome Santissimo di GIESU.

5 A quelli, che nel giorno della Festa del Santissimo Corpo di CHRISTO si confesseranno e comunicheranno.

nicheranno, e pregheranno DIO come sopra, sette anni d' Indulgenza, & altrettante Quarantene; e l' istessa parimente a quelli, che confessati, e comunicati interverranno alla Processione solita farsi da detta Compagnia ogni terza Domenica del mese, e nel Giovedì Santo. Quelli però, che non saranno ascritti alla Compagnia, con assistere alle sudette Processioni, acquisteranno solo ducento giorni d' Indulgenza.

6 Li medesimi Confrati, che solamente confessati accompagneranno processionalmente il Santissimo Sacramento nel Giovedì Santo, conseguiranno cento giorni d' Indulgenza; & altrettanti ne acquisteranno con visitarlo devotamente nel luogo, dove suole tenersi riposto in quel giorno.

7 Quelli, che con lume, & senza divoramente l' accompagneranno, quando suole portarsi a gl' infermi; o in qualsivogli altra occasione, acquisteranno cinque anni d' Indulgenza, & altrettante Quarantene, per ciascheduna volta. E se Saranno impediti col recitare una volta un Pater noster, & un Ave Maria guadagneranno cento giorni d' Indulgenza per ciascheduna volta.

8 Finalmente le Donne, alle quali non è lecito d' andare girando per le strade, col recitare una volta il Pater noster & l' Ave Maria, e pregare Dio per l' infermo, al quale si porta il Santissimo Sacramento conseguiranno l' istessa Indulgenza di cento giorni per ciascheduna volta.

Ha tant Indulgentia certa, & non incerta, vera, & non apocrypha, quae sunt concessae quibuscunque Confratribus, & Confortibus Confraternitatum Sanctissimi Corporis Christi.

Er quoniam ad augendam devotionem erga Venerabile Sacramentum plures alia Indulgentia largitae fuerunt à Summis Pontificibus Urbano IV. Martino V. & Eugenio IV. omnibus, & singulis Christianis fidelibus, qui intervernerint Divinis officiis in die festo Sanctissimi Corporis Christi, & in diebus totius octavae, ideo & ipsae hic compendiosè sunt annexendae, desumptae ex summiario impresso in eadem Synodo Farfensi anno 1685. ad pag. 552.

Primieramente, chiunque il giorno della Festa del Santissimo Corpo di Christo sarà presente in qualsivoglia Chiesa, mentre si recita, o canta il Matutino di quel giorno, guadagna quattrocento giorni d' Indulgenza.

Alla Messa, che lo stesso giorno si dice, & si canta, altri quattrocento d' Indulgenza.

Alli Vespri della medesima Festa quattrocento giorni per il primò; e quattrocento altri per il secondo.

Alle altre hore Canoniche nell' istesso giorno, cioè Prima, Terza, Sesta, Nona, e Compieta, cento sessanta giorni d' Indulgenza per ciascheduna.

Item Chiunque sarà presente come di sopra alli Matutini per li giorni fra l' Ottava di detta Festa, guadagna ogni volta ducento giorni d' Indulgenza.

Alli Vespri fra la medesima Ottava ogni volta ducento giorni d' Indulgenza.

Alle Messe fra la medesima Ottava ogni volta ducento giorni d' Indulgenza.

Alle altre Hore Canoniche in detta Ottava ottanta giorni d' Indulgenza per ciascheduna.

Item ogni uno, che il giorno di detta festa sarà presente, & accompagnerà la Processione solita col Santissimo Sacramento, guadagna ducento giorni d' Indulgenza.

X

Item

Item ogni uno, che digiunerà il giorno precedente alla detta Festa del Santissimo Corpo di Christo, ovvero si eserciterà in altra opera pia, secondo il consiglio del Confessore, guadagna ducendo giorni d' Indulgenza.

Item ogni uno, che il giorno di detta Festa, o per sua Ottava si comunicara, o essendo Sacerdote dirà Messa, guadagna per ogni volta ducento giorni d' Indulgenza.

Finalmente chiunque con lume acceso accompagnerà il Santissimo Sacramento, mente si porta a gl' Infermi, acquista ducendo giorni d' Indulgenza per ciascheduna volta, e chi in quel tempo, l' anderà devotamente seguitando, ne acquista cento giorni per ciascheduna volta.

Corollarii loco, pro conclusione hujus Casus, moveo dubium circa consequutionem supradictarum Indulgentiarum; ab omnibus Parochis pro instructione plebini non ignorandum. Dubium est, An requiratur status gratiae in illo, qui est lucraturus supra scriptas Indulgentias, ita ut ejus conscientia debeat esse immunis, pura, & libera à peccato mortali? vel etiam exequenti praedicta bona opera, praecipue socianti Santissimam Eucharistiam cum lumine, vel sine lumine, dum ipsa deferatur ad infirmos, sed existens in peccato mortali reservetur, & sit salva Indulgentia pro eo saltem tempore, quo per confessionem, vel veram contritionem recuperabit statum gratiae; tolletque obicem peccati mortalis. Dixi, pro eo saltem tempore, quo per Confessionem vel veram contritionem recuperabit statum gratiae; quia donec Christianus reperitur in peccato mortali, nullam potest obtinere remissionem poenarum, siquidem remissio poenae est incompatibilis cum culpa mortali ex communi consensu Theologorum, & Canonistarum. Felin. in tract. de Indulgentiis col. 8. & Brunone à Sole in addit. Verb. non prodesse. Emin. Card. de Lauræ in 4. sent. tom. 4. disp. 26. art. 17. num. 780 & ibi S. Bonav. & S. Thomas; ac rationes pro hoc dicto.

Igitur dubium praedictum considerari potest in tribus. Primus est, quando in concessione Indulgentiae Papa, vel Praelatus expresse requirit confessionem, & Communionem; & in hoc casu non est disputandum; cum confessio, & communio sint conditiones requisitae pro lucranda Indulgentia; unde qui actualiter non confitetur, & communicat, non consequitur Indulgentiam; quae tantum valet, quantum sonat. Joan. Andr. in cap. Quod autem num. 8. de Penit. & Remiss. Emin. Card. de Lugo de Penit. disp. 27. num. 83. Emin. Card. de Lauræ d. num. 780. Casus secundus est, quando Papa, vel Praelatus concedit Indulgentias verè poenitentibus, & confessis, qui pia opera requisita exercent. Et in hoc casu duae sunt opiniones Una dicit sufficere confessionem factam in Paschate de peccatis praeteritis, quod si nova sint commissa peccata mortalia, sufficere actum contritionis cum proposito confitendi in Paschate venturo; ea ratione, quia Papa non exigit confessionem actualem pro conditione, sed illa pia opera ordinat, qualia sunt interesse Divinis officiis, vel Processioni in Octava solemnitate Corporis Christi; unde qui facit dicta bona opera corde contrito, est verè poenitens & confessus. Ita Felin. in d. tract. de Indulgentiis col. 7. Cardinal. in Clem. 1. de Reliq. & Ven. Sancti. in 4. notab. Abbas in cap. Omnis. Vers. ex his inferri potest. De Penit. & Remiss. & Sylvester in summa Verbi Indulgentia num. 20. Alia opinio dicit, quod si post ultimam confessionem quis lapsus sit in mortale, tenetur actualiter confiteri, alias

non lucratur Indulgentiam Bonacina tom. 1. disp. 6. q. 1. punct. 5. sub num. 5. ubi alios DD. cumulat. Pax Jordan. tom. 1. lib. 5. tit. 16. num. 33. & Emin. Card. de Lauræ d. disp. 26. num. 780. Vers. & quoniam. Ubi quod haec secunda opinio est securior, ut volunt etiam Canonistae, & Felin. ubi supra Col. 7.

Tertius casus est, quando reperitur concessa Indulgentia facienti aliquod bonum opus; absque mentione confessionis, vel contritionis: ut est in allocatione Eucharistiae, dum deferatur ad infirmos ex Bulla Pauli V. num. 7. & 8. ibi Quelli, che con lume &c. (Nam in reliquis capitibus requiritur expressè Confessio, & Communio, & in Indulgentiis pro interesse Divinis officiis tota Octava Corporis Christi, ab Urbano IV. & aliis Pontificibus dicitur, quod sint vere poenitentes, & confessi.) Similiter dicitur concessa Indulgentia recitantibus ter salutationem Angelicam cum Vers. Angelus Domini &c. in mane, in meridie & in occasu solis, & in ea nulla habetur mentio contritionis, vel confessionis. Fagnan. in cap. Custos. Ecclesia num. 4. De Officio Custodis. Quid igitur? Habet, vel non habet Indulgentiam, qui pluries associavit Santissimam Eucharistiam, sed in statu culpae mortalis, vel centies recitavit Salutationem Angelicam horis praemissis, sed in peccato, tunc quando auferet obicem peccati, per confessionem, & recuperabit gratiam? Non habere, nec recuperare ablato obice peccati, tenet Suarez, Trullench, Faber, Scotus, Lavorius, Pollachus, Sanctarellus, & alii citati à Diana Coordinato tom. 4. tr. 5. resol. 12. desumpta ex antiquo par. 5. tr. 12. resol. 4. E contra, Indulgentiam esse salvam, & reviviscere, postquam fuerit confessus peccata sua ille, qui dicta bona opera exercuit, docent Paludan. in 4. dist. 4. q. 4. art. 3. Sylvester Verb. Indulgentia n. 32. Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 9. num. 3. & Jacobus Granadus in 3. part. de Sacram. Controv. 12. tract. 5. disp. 2. num. 5. ubi plures rationes reddit & advertit, duos esse terminos hujus Indulgentiae Unum promissionis, qui stat in faciendo illo bono opere requisito. Alium solutionis, qui respicit tempus gratiae recuperatae, vel per veram contritionem, vel per Sacramentalem confessionem. Licet igitur solutio fieri non possit non existenti in gratia Dei; attamen promissio fieri potest; & illam convenit servare, ne fideles retrahantur à bonis operibus. Hanc quoque opinionem tenent inter antiquos Theologos Mayron, & Rubio, quos citat Mastrius in Theol. Morali disput. 23. num. 60. sic ratiocinantes: Penitentia Sacramentalis à Confessario injecta, etiam in peccato adimpleta, confert suum effectum quoad remissionem poenae temporalis ex peccatis rite confessis relicto, ex opere operato: Ergo à fortiori etiam Indulgentia; quia ipsa quoque hunc effectum confert ex opere operato satisfactionis Christi per ipsius Vicarium legitime applicata. Idcirco Diana Coordin. d. tom. 4. tract. 5. resol. 12. num. 2. vocat hanc opinionem satis probabilem, & magis piam; prout etiam Filliucius, & Eminentiss. Cardin. de Lugo apud Pellizzar. in Manuali Regular. tom. 2. tract. 8. cap. 5. num. 254. & 255. Ex quibus velim, ut DD. Parochi diligentes essent in edocendis populis actus contritionis, & in eis exhortandis, ut illos quotidie elicerent, & praecipue dum conveniunt ad associandam sacram Eucharistiam in delatione ad infirmos; ad effectum consequendi Indulgentias quas ipsi DD. Parochi completa communione infirmorum tenentur annunciare juxta praescriptum Ritualis

37 Ritualis Romani. De Sacram. Euchar. in fine, & ne frustrentur Indulgentiis concessis in recitatione Angelicæ Salutationis, de qua supra, ac in pluribus aliis piis exercitiis quotidianis; licet enim pium sit credere, quod peccatores exercentes opera bona, pro quibus elargitæ sunt indulgentiæ, non perdant ipsas Indulgentias, & quod earum fructus reservetur pro eo tempore, quo tollent obicem peccati per confessionem; tutius tamen est, ut satagant recuperare statum gratiæ, si fortè eum amiserint per lapsum in culpam mortalem vel per frequentes confessiones, vel saltem per actus veræ contritionis, ut securiores hoc modo reddant ad propriam utilitatem sacras Indulgentias.

DECISIONIS LXI.

Ad Decembris Casum Prudentialem,

ARGUMENTUM.

Requirat Industrias, & cautelas servandas à Parochis, tempore Pestis, in administrandis Sacramentis præsertim Sacra Eucharistia? ad ornatum hujus Casus declaratur, quid sit Pestis? quid Epidemia? Qui morbi contagiosi? Quæ horum causæ, & remedia? Et circa Pestem, ac Contagium referuntur doctrinæ selectiores Medicorum, Canonistarum, atque Theologorum: & exponuntur obligationes Episcoporum: Prælatorum, Canonicorum, Parochorum, Sacerdotum Sæcularium, & Regularium, nec non Laicorum tempore Pestis. Tandem deciditur, an eo tempore licitæ sint Processiones?

S U M M A R I U M.

- 1 Pestis quid sit, & quot morbos comprehendat?
- 2 Pestis definitio. Et quotplex sit? numer. 3.
- 4 Epidemia non est morbus malignus, nec pestilentialis; licet in jure pro Peste sumatur.
- 5 Endemii, & Epidemii morbi quinam sit?
- 6 Contagium quid sit? Et quot modis contrahatur?
- 7 Pisces non sentiunt Pestem. Et cur?
- 8 Morborum contagiosorum species undecim.
- 9 Scrophula sanantur per contactum Regis Franciæ?
- 10 Gallicus morbus contractus ab innocente Religioso.
- 11 Pestis dari potest sine contagio.
- 12 Pestis provenit præcipue ex aeris corruptione.
- 13 Pestis est flagellum Divina iussitia.
- 14 Remedia plurima contra pestem spectantia ad Magistratus.
- 15 Remedia contra pestem pertinentia ad personas privatas.
- 16 Venam secare peste laborantibus anticeat? Quæstio anceps.
- 17 Privilegia decem in jure concessa omnibus tempore pestis.
- 18 Parochi aut Confessarii nunquam scribant testamenta infirmorum absque testibus, neque translationes pensionum, ubi sunt usu receptæ?

Doct. Clericali Tom. I. Liber II.

- 19 Conductor, an deserens domum ob pestem, debeat solvere pensionem?
- 20 Divortium an Uxor possit petere ob morbum gallicum mariti.
- 21 Episcopi tempore pestis tenentur residere & saluti suarum ovium consulere.
- 22 Episcopi pestis tempore tenentur administrare Sacramenta; si alii Sacerdotes desint.
- 23 S. Caroli exemplaris sollicitudo tempore pestis.
- 24 Regularis Prælati obligatio tempore pestis.
- 25 Canonici tempore pestis an possint deserere residentiam?
- 26 Parochi tenentur residere in sua Parochia pestis tempore, alias privari possunt beneficio.
- 27 Parochi quæ Sacramenta teneantur ministrare tempore pestis?
- 28 Eucharistia, & Extrema Unctio manibus est danda tempore pestis.
- 29 Sacerdotes simplices an compelli possint tempore pestis, ut Sacramenta ministrent?
- 30 Regulares Sacerdotes tempore pestis obligati sunt ministrare Sacramenta.
- 31 Laici peste infecti si converterentur cum sanis infestis peccant mortaliter.
- 32 Martyres an sint morientes in servitio peste infectorum?
- 33 Velut, idest quasi? est dictio indicans similitudinem.
- 34 Industria decem exercenda per Parochos tempore pestis.
- 35 Extrema Unctio quando sit necessario danda pestiferatis.
- 36 Abstinere à lucro cuiusvis rei temporalis tempore pestis est præcipuum remedium ad servandam sanitatem.
- 37 P. Joannes Maria Mons rubeus Cong. Oratorii Padua laudatus.
- 38 Pestis tempore an Processiones generales sint licite? Quod non, n. 39. Contrarium n. 40.
- 41 Processiones tempore pestis à quibus Sanctis Episcopis sint prædicatæ?
- 42 Processiones tempore pestis sunt licite, sed cum cautelis hic notatis.
- 43 S. Caroli Borromæi pietas tempore pestis.

CASUS PRUDENTIALIS.

A prudentia DD. Parochorum, & Confessariorum, pro hujus tractatus complemento, requiritur; Quæ, & quot industria sint per eosdem Parochos tempore pestis, Epidemii, morborumque contagiosorum adhibenda; ut suo muneri satisficiant in administrandis Ecclesiæ Sacramentis, & præcipue Sacra Eucharistia; pro æterna salute sua, ac suorum Parochianorum consequenda?

Ad ornatum hujus casus, & pro non ineleganti ejus resolutione, nonnulla sunt desumenda à Medicis, alia à Juristis, & demum alia à Canonistis, & Theologis.

A Medicis discere oportet, quid sit pestis? quid Epidemia? qui morbi Contagiosi? & horum omnium causæ, ac remedia?

Quo ad primum Pestis est nomen generale, indicans mala gravia non tam corporum, quam animarum. Galen. in Prim. & in tertium Epidem. comm. 3. & 7. Andr. Gall. de peste fasc. 4. Zacchias in Quæst. Medicoleg. lib. 3. tit. 3. quæst. 1. n. 20. unde non solum morbos Epidemicos Pestem appellamus, sed

X 2

sed